

ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΝΙΑΙΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2021-2022

Μάθημα: Τουρκικά Επίπεδο: Ε5 Διάρκεια: 2.30' Ημερομηνία: 7 Ιουνίου 2022

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ
ΟΛΕΣ ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΑ ΓΡΑΦΟΥΝ ΣΤΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΝΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΤΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ

BİRİNCİ BÖLÜM: YAZMA

35 PUAN

Lütfen aşağıdaki konulardan birini seçerek aşağı yukarı 200–220 kelimelik bir kompozisyon yazın:

1. Sigarayı bırakmak için yapılması gerekenler nedir?
2. Doğru meslek seçimi neden önemlidir?

İKİNCİ BÖLÜM: OKUMA ANLAMA

35 PUAN

BİRİNCİ METİN

15 puan

Lütfen aşağıdaki metni okuyup ona göre alıştırmaları yapın.

150 Yıllık Gelenek

a İnsanlar seslerinden birbirini tanımasın diye konuşma kesinlikle olmazmış. Dolabın yarısından fazlası kapalı olduğu için yemeği veren ile ihtiyaç sahibi birbirini görmezmiş. Bu sayede muhtaç kimse de evin avlusuna dahi girmeden, incitilmeden ihtiyacını giderirmiş.

b 150 yıllık geçmişe sahip Abbasların Konağı'nın sahibi Abbaszade Ali Efendi, konağı inşa ederken bahçesine bir de mutfak yaptırmış. Bu mutfakta pişirilen kazanlar dolusu yemek, insanları incitmeden ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmış. Muhtaç kimse, konağın ihtiyaç kapısına gelip ihtiyaç dolabına vurduğunda mesajı alan mutfak

çalışanları, döner yemek dolabını açıp orada bulunan boş tabağa pişirilen yemekten doldurup dolabı çevirirlermiş..

c) Ankara'nın Beypazarı ilçesindeki Abbasların Konağı'nda bulunan "ihtiyaç dolabı ve kapısı" geleneği, geçmişten bugüne zenginle fakir arasında köprü olmayı sürdürüyor. Konak, restore edildikten sonra yaşayan müze olarak hizmet veriyor. Beypazarı ilçesi, sosyal dayanışmanın en güzel örneklerini geçmişten bugüne taşıyor. İlçeyi ziyaret eden turistlerin de büyük ilgisini çekiyor. Beypazarı, tarihî konakları ile ünlü bir ilçe. Tarihî konakları, 200 yıllık çarşısı, yöresel yemekleri ve el sanatları ile âdeta açık hava müzesi olan ilçe, sosyal dayanışmanın en güzel örneklerini geçmişten günümüze yansıtıyor.

d) Maddi durumu iyi olan ilçe sakinleri, evlerinin mimari projesini, yardıma muhtaç vatandaşlara yapacakları yardımları da hesaba katarak tasarlamış. Bu nedenle konaklara, "İhtiyaç Kapısı" dedikleri farklı giriş kapısı ile "İhtiyaç Dolabı" diye adlandırdıkları döner ekmek dolapları konulmuş.

A. Metnin karışık olarak verilen paragraflarını sıralayın.

4×2=8 puan

1. Paragraf	
2. Paragraf	
3. Paragraf	
4. Paragraf	

B. Seçeneklerden doğru olanları (D), yanlış olanları (Y) ile işaretleyin.

7×1=7 puan

		Doğru	Yanlış
1.	O ilçedeki bütün yaşayanların maddi durumu çok iyi değildi.		
2.	Abbasların Konağı'nın bahçesinde yemek pişirilir.		
3.	Ev sahibi, kendisinin artık saydığı yemekleri döner ekmek dolabına koyup fakirlere sunuyordu.		
4.	Konak sahipleri, muhtaçlara yardımı kimliklerini bilerek yapmıyordu.		
5.	İhtiyaç dolabına başvuran kişilerin onuruna dokunulmuyordu.		
6.	Yemek verenler gelen insanlarla konuşamazlardı.		
7.	"İhtiyaç dolabı ve kapısı" geleneği yeni bir gelenektir.		

Lütfen aşağıdaki metni okuyup ona göre alıştırmaları yapın.

Modern Bilimin Işığında Mutluluğun Sırları

Hepimiz mutlu bir yaşam sürmek istiyoruz. Ancak yaşam lunaparklardaki trenler gibi inişler ve çıkışlarla dolu. Kimi zaman mutluluktan uçuyor, kimi zaman üzüntünün, acının ve kederin derinliklerinde kaybolup gidiyoruz. Fakat ne aşırı mutluluklar ne de aşırı mutsuzluklar sonsuza kadar bizimle kalıyor.

Mutluluğu parada, aşıkta, mal mülkte veya başarıda arayanlarımız var. Modern psikoloji bilimi ise mutluluğu çoğunlukla yanlış yerlerde aradığımızı, aslında mutlu olmanın elimizde olduğunu gösteriyor. Piyangodan para çıkması, yeni bir iş veya yeni bir araba sahibi olmak gibi dışsal etkenler mutluluk düzeyimizi sadece belli bir süre için artırıyor. Uzun süreli mutluluğun sırrı iç dünyamızda saklı.

Kaliforniya Üniversitesi psikoloji profesörlerinden oluşan bir araştırmacı grubu, mutluluk konusunda yapılan bilimsel çalışmaların, mutluluğun %50'sinin genetik yapıımızca belirlendiğini, sadece %10'unun yaşam şartları (zengin veya fakir olmak, hasta veya sağlıklı olmak, güzel veya sıradan olmak, evli veya bekâr olmak vb.) tarafından kontrol edildiğini gösterdiğini belirtiyor. Geriye kalan %40'ı ise "kendi davranışlarımızın" belirlediğini öne sürüyor. Araştırmalara göre davranışlarımızı kontrol ederek, doğru şeyler yaparak, mutluluk eşiğimizi yükselterek daha mutlu olabiliriz. Yani çok önemli bir oran üzerinde bizim kontrolümüz varsa, o zaman mutluluk eşiği doğuştan yüksek olan, yani yaşamları boyunca mutlu olan insanların davranışlarına bakıp onları kendi yaşantımıza uygulayabiliriz. Böylece daha mutlu olabiliriz.

Bu düşünceyle yola çıkan bilim insanları, mutlu insanları incelediklerinde ortak bazı özellikleri olduğunu belirlemişler:

- Mutlu insanlar aile ve arkadaşlarına önemli miktarda zaman ayırıyor ve bu ilişkilerini taze tutup onlardan zevk alıyorlar.
- Sahip oldukları şeyler için minnettarlık duyuyorlar.
- Birlikte çalıştıkları insanlara veya yoldan geçenlere ilk yardım eli uzatanlar genellikle onlar oluyor.
- Hayattan zevk alıyorlar ve "şimdi"de yaşıyorlar.
- Düzenli bir günlük ve haftalık egzersiz programı uyguluyorlar.
- Onlar da diğer insanlar gibi yaşamlarında stres yaşıyor, ama stresle baş etmede soğukkanlı ve güçlü olmak gibi bir silâhları var.

Mutluluk konusunu araştıran bilim insanları, insan düşüncesinin ve hareketlerinin mutluluk üzerindeki etkilerini araştırmış ve elde ettikleri verilerle insanların mutluluğunu artırıcı programlar geliştirmişler. Bu programların önemli bir amacı uzun süreli mutluluk sağlamaktır. Çalışmalardan elde edilen sonuçlara dayanan öneriler şunlardır:

- Minnettar olmak ve olumlu düşünmek.
- Sosyal ilişkiler için yatırım yapmak.
- Stres, zorluk ve felâketlerle baş edebilmek için stratejiler geliştirmek.
- Affetmeyi öğrenmek.
- "Şimdi"de yaşamak.
- Uzun vadeli hedefler belirleyip onları gerçekleştirmeye kilitlenmek.
- Vücut ve ruh sağlığını korumak.

A. Yukardaki metni okuduktan sonra uygun seçenekleri işaretleyin.

4×2=8 puan

1. Sizce bu yazı nereden alınmış olabilir?

- a. Bir gazetenin magazin ekinden.
- b. Popüler bir bilim dergisinden.
- c. Kaliforniya Üniversitesi'nin tanıtım sitesinden.

2. Okuduğunuz metnin ana fikri sizce aşağıdakilerden hangisidir?

- a. Ruh sağlığımızı etkileyen faktörler genetik yapımızın aynasıdır.
- b. Ruh sağlığımızı etkileyen faktörlerin başında yaşam şartları bulunur.
- c. Ruh sağlığımızın bir kısmı kendi kontrolümüzdedir.

3. Yapılan bilimsel araştırmaların sonucuna göre, mutluluk...

- a. ...yalnız maddi durumla alakalıdır.
- b. ...hayat kavramını algılamaya bağlıdır.
- c. ...kültür düzeyine mahsustur.

4. Aşağıdakilerden hangisi mutlu olmanın şartları arasında değildir?

- a. Yaşanan her günün değerini bilmek.
- b. Rahat bir gelecek sağlamak için mülke yatırım yapmak.
- c. Yeni dostluklar edinmek.

B. Aşağıdaki kelimeleri eşleştirin.

6×2=12 puan

1. yaşam	a. seviye
2. davranış	b. kuvvetli
3. üzüntü	c. hüzün
4. etken	d. hayat
5. güçlü	e. tavır
6. düzey	f. faktör

A. Aşağıdaki kelimelerle anlamlarını eşleştirin.

5×1=5 puan

1.	Göz göze gelince tüm eskileri açtı.	a.	Çok korkmak.
2.	Sen bize göz kulak olmazsan biz n'aparız anlayamıyorum.	b.	Hastalanmak.
3.	Artık eski nesil bilgisayarların pabucu dama atılıyor.	c.	Her iki tarafın bakışları karşılaşmak.
4.	Burnum akıyor, yine şifayı kapacağız desene.	d.	Kişiye sahip çıkmak, korumak.
5.	Çekyatın altından fareyi görünce ödüm koptu.	e.	Bir şeyin daha iyisine sahip olduğu için diğerini bir kenara itmek.

B. Doğru cevabı seçerek cümleleri tamamlayın.

5×2=10 puan

TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI

Teknoloji hayatımızı kolaylaştıran dijital bir güçtür. _____(1) teknoloji bağımlılığı söz konusu olduğunda teknoloji hayatı zorlaştıran bir unsura dönüşmektedir. Telefon, bilgisayar, akıllı cihazlar, oyun konsolları _____(2) dijital aygıtlar hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline geldi. Bu cihazlar özellikle internet ile birleştiğinde çoğu insan için saatlerce kullanmak normal bir alışkanlık gibi görülmeye başladı. Ve bu anormal eylemi normal algılama süreci, birçok insanın teknoloji bağımlısı olduğunun farkında _____(3) olmadan hayatını sürdürmesine neden olmaktadır. Teknoloji bağımlılığı söz konusuyken teknoloji daha sınırsız ve ölçsüz kullanılır. Bunun sonucunda fiziksel, kişisel ve sosyal problemlerle insanlar baş başa kalır. Kısacası; teknoloji bağımlılığı, teknolojinin insanı kontrol etmesi durumudur.

Teknoloji bağımlılığının belirtilerin bazıları şunlardır

- Yalnızca birkaç dakika diyerek saatler harcamak.
- Çevrenizdekilere ekran karşısında geçirdiğiniz zaman hakkında yalan söylemek.
- Uzun süre bilgisayar kullanmaktan _____(4) fiziksel sorunlardan şikâyet etmek.
- Anonim bir kişiliğe bürünmek, insanlarla internet üzerinden konuşmayı yüz yüze konuşmaya tercih etmek.
- İnternete girmek için yemek öğünlerinden, derslerden _____(5) randevulardan ödün vermek.

1. a. demek ki	b. yeter ki	c. ama
2. a. gibi	b. bile	c. kadar
3. a. ise	b. bile	c. gibi
4. a. dolayı	b. sayesinde	c. yüzünden
5. a. ama	b. ya da	c. hem

C. Aşağıdaki metinde uygun cevabı seçin.

10×1=10 puan

PARANIN HAYATIMIZDAKİ YERİ

İster Anadolu medeniyetlerinden Lidyalıları ister Çinlileri _____(1), parayı ilk kimin bulduğu değil _____(2) evrim çok daha önemli. Yerleşik hayata geçmeye _____(3) daha da karmaşık hale gelen takas ekonomisinin sorunlarını _____(4) midye kabuğu, tuz, deri, şarap gibi mallardan, otoritenin yetkisi ile basılan madenlere, altın senetlerinden evrilen banknotlara, plastik paralardan elektronik paralara, coinlere... Mal ve hizmetlerin değerinin ölçülmesi ve ödemelerde araç _____(5) hayatımıza soktuğumuz bu somut nesnelere, bir uçtan bir uca şifreli elektronik paralara kadar dönüştürdük. Parayı mal ve hizmetlerin değişiminde araç olarak _____(6), servet biriktirme fonksiyonunu da ekledik. Yaklaşık 3000 bin yılda ihtiyaç gideren somut araçlardan, elle tutup gözle göremediğimiz, soyut amaca dönüştürdük. Parayı bir maya gibi daha çok para getirebilecek şekillere soktuk, türev ürünler _____(7).

_____ (8) bir ağ gibi sarmalandık, finansal krizler yaşayıp, bu krizleri yine para ile aşma arayışına girdik. Dahası 2008 yılında ABD’de başlayan finansal krizde _____ (9), neden böyle bir kriz yaşandığını değil krizin etkilerinin nasıl _____ (10), odaklandık....

1. a. tebrik etmeden	b. tebrik ederken	c. tebrik edelim
2. a. geçirecek	b. geçirdiği	c. geçiren
3. a. başladıkça	b. başlayınca	c. başladığı halde
4. a. aşmak için	b. aşması için	c. aşması lazım
5. a. olabildiği gibi	b. olabilmesi için	c. olabildiği halde
6. a. kullanırken	b. kullandıkça	c. kullanmaktansa
7. a. geliştirdik	b. geliştirdi	c. geliştirildi
8. a. yerimden	b. küreselleşmektense	c. küreselleştikçe
9. a. olduğu gibi	b. olduğu halde	c. olmaktansa
10. a. yumuşatılacağından	b. yumuşatılacağını	c. yumuşatılacağına

D. Doğru cümle kurmak için kelimeleri düzgün sıraya koyun.

5×1=5 puan

1. yapmamak / bir / iyidir / daha / işi / yapmaktansa / korkuyla / hiç
2. sorular / halde / yaptım / çok/ hepsini / sınavdaki / olduğu / zor
3. açtım / penceremi / kalktığım / yataktan / sabah / gibi
4. çok / tembelin / bir / insan / onu / sanıldı / çalışkan / ki / meğer / biriymiş
5. töreni / sonunda / düzenleyeceklermiş / yılın / bu / mezuniyet

Başarılar dileriz!